

Lingu. Semit.

280

186 Philol. arab. 65.

TESTIMONIUM

De facilitate Linguæ Æthiopicæ.

D. Joh. Ernestus Gerhardus (D. Joh. Gerhardi *Maximi illius Theologi Filii, nostri D. Gerhardi, haud minoris Theologi, Parens*) *Pentade Positionum ex Lingua Hebræa, Chaldæa, Syra, Arabica & Æthiopica:*

Facilitas Linguæ hujus tanta est, ut sponsonem facere non vere amur, si quis Ebræa Lingua imbutus, circiter mensis spatium illi impenderit, eousq; sit progressurus, ut proprio Marte, adhibito tamen Lexico, Æthiopica scripta interpretari utcunq; & intelligere possit.

BENEVOLE LECTOR,

שלמדך ישגא:

MUltis ex causis instigatus ac permotus Grammaticam hancce qualemcunque, seu verius ejusdem specimen ut conscriberem Tecumque communicarem, nullus dubitavi. Recordor equidem à Magistro ac Præceptore meo in Philologico studio dexterrimo, atque ob id diligendo sub extremum *quatuor priorum Æthiopicorum Geneseos capitum* ab ipso editorum, compendium Grammaticale fuisse promissum, verum hætenus non effectum. Promissi autem hujus hætenus nondum præstiti me ipse debitorem lubens & libens professus Tibi in eo quod exigis satisfacere volui, ac ut alter, quem sibi doctrinâ genuit, discipulus debui. In addiscendis Orientis Linguis adhibui commodissimè Domini Doctoris MAJI, Theologi ac Philologi nostri Consummatissimi, Evergetæ mei nunquam non summopere Colendi, *quatuor Institutiones Harmonicas Linguarum, videlicet Hebraica, Chaldaica, Syriaca & Samaritana*: superesse verò consignandas Æthiopicas & Arabicas, in principio harum linguarum non uti-

✻ ✻ ✻

les modò, verùm etiam necessarias utique statim
deprehendi, *uni enim eaq; harmonica Grammati-*
ca asuescere erit utilissimum, juxta edictum *Sixtini*
ab Amama in Conf. studii Ebraici. Cùmque in
his linguis nuper *Jonas Æthiopicè cum Glossa-*
rio peropportunè à Theologiæ Candidato Doctis-
simo, Domino STAUDACHERO, in lucem fue-
rit editus, ex eodem atque quatuor prioribus capi-
tibus Geneseos exempla ad hanc Grammaticam
feligere placuit. Adhibui autem & consului
Æthiopicæ Linguae Coryphæi JOBI LUDOL-
FI Grammaticam perfectissimam æquè ac absolu-
tissimam; imprimis caput nostrum octavum de
Idiotismis ex Ipsius Syntaxi accuratissima excerpti.
Hunc itaque exiguum laborem ut benevolè, Be-
nevole Lector, accipias rogo. Arabicam ejus-
modi Grammaticam Harmonicam à Commilito-
ne meo Optimo HAPPELIO proximè nancisce-
ris. Quod si meum hoc studium Tibi haud
fuerit ingratum, brevi, DEO volente, ei addam
Ethicam Talmudicam s. Pirke Abhoth Versione
latina, annotationibus & locis parallelis Novi Te-
stamenti aliarumque Rabbinarum ac Talmudica-
rum sententiarum. Utere interea specimine præ-
senti feliciter Tuisque studiis inserviendi cu-
pidissimo favere perge.

GRAM:

GRAMMATICÆ ÆTHIOPICÆ

CAPUT I. DE LECTIONE.

§. 1.

Æ Thiopes habent *litteras viginti sex*, (quatuor nimirum plures Hebræis, Chaldæis, Syris atque Samaritanis) *vocales septem*, consonantibus omnibus adhærentes; hinc in septem ordines characteres omnes dividuntur, quorum unusquisque suam vocalem habet, & *diphthongos quinque*, quatuor tantum literis competentes; ita ut computatis singulis litterarum figuris summa CC. & II. deprehendatur: leguntur scribunturque à læva Occidentalium more dextrorsum. Cæterum hæc ex Syllabario pagina sequenti patent.

Nota 1. Per Accidens fiunt diphthongi ex literis **Ⲡ**: & **ⲡ**: quoties cum præcedente litera primi vel quarti ordinis in unam Syllabam coalescunt, ut: **ⲀⲠⲐⲀⲧ**: *produxit*, Gen. 1, 12. **Ⲁⲡ**: *aqua*, Gen. 1, 2.

Nota 2. Per ignorantiam igitur forte D. Læscherus de *Causis* L. E. p. 238. scripsit: *Æthiopes cum Ebrais &c. scribere à dextera ad sinistram.*

§. 2. Numeros Æthiopes, uti Hebræi &c. non expriment per litteras Alphabeticas, sed utuntur certis quibusdam figuris, ex Græcorum litteris formatis, ut: **Ⲡ**: A. 1. G. 1, 5. **ⲡ**: B. 2. **Ⲣ**: 3. **ⲣ**: 4. 4. **Ⲥ**: 2. 7. G. 4, 24. **ⲥ**: O. 70. ib. &c.

SYLLABARIUM ÆTHIOPICUM.

Ordo I. II. III. IV. V. VI. VII.

A U I A E ε obscur. O

breve
f. Angl.

longum longum f. femin.
f. Masc. Gallicum.

		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.		
1	Hoi	ሀ	ሁ	ሂ	ሃ	ሄ	ህ	ሆ	ሐ	H
2	Lavvi	ለ	ሉ	ሊ	ላ	ሌ	ል	ሎ	ሌ	L
3	Haut	ሐ	ሑ	ሒ	ሓ	ሔ	ሕ	ሖ	ሐ	
4	Maj	መ	ሙ	ሚ	ማ	ሜ	ሞ	ሟ	መ	M
5	Saut	ሠ	ሡ	ሢ	ሣ	ሤ	ሥ	ሦ	ሠ	S
6	Rees	ረ	ሩ	ሪ	ራ	ሮ	ሮ	ሮ	ረ	R
7	Sât	ሰ	ሱ	ሲ	ሳ	ሴ	ስ	ሶ	ሰ	S
8	K'af	ቀ	ቁ	ቂ	ቃ	ቄ	ቅ	ቆ	ቀ	K Æth.
9	Bet	በ	ቡ	ቢ	ባ	ቤ	ብ	ቦ	በ	B
10	Tavvi	ተ	ቱ	ቲ	ታ	ቴ	ት	ቶ	ተ	T
11	Harm	ኀ	ኁ	ኂ	ኃ	ኄ	ኅ	ኆ	ኀ	
12	Nahas	ኘ	ኙ	ኚ	ኛ	ኜ	ኝ	ኞ	ኘ	N
13	Alph	አ	አ	አ	አ	አ	አ	አ	አ	A
14	Kaf	ኸ	ኸ	ኸ	ኸ	ኸ	ኸ	ኸ	ኸ	K
15	Wavve	ወ	ወ	ወ	ወ	ወ	ወ	ወ	ወ	W Angl.
16	Ain	ዐ	ዐ	ዐ	ዐ	ዐ	ዐ	ዐ	ዐ	
17	Zai	ዘ	ዘ	ዘ	ዘ	ዘ	ዘ	ዘ	ዘ	Z Gall.
18	Jaman	የ	የ	የ	የ	የ	የ	የ	የ	I Germ.
19	Dent	ደ	ደ	ደ	ደ	ደ	ደ	ደ	ደ	D
20	Geml	ገ	ገ	ገ	ገ	ገ	ገ	ገ	ገ	G
21	T'ait	ጠ	ጠ	ጠ	ጠ	ጠ	ጠ	ጠ	ጠ	T Æth.
22	P'ait	ጸ	ጸ	ጸ	ጸ	ጸ	ጸ	ጸ	ጸ	P Æth.
23	T'adai	ጸ	ጸ	ጸ	ጸ	ጸ	ጸ	ጸ	ጸ	TZ Æth.
24	T'zappa	ፀ	ፀ	ፀ	ፀ	ፀ	ፀ	ፀ		
25	Af	ረ	ረ	ረ	ረ	ረ	ረ	ረ	ረ	F
26	Pfa	ተ	ተ	ተ	ተ	ተ	ተ	ተ	ተ	P

Diphthon-

Diphthongi literis & ordinibus suis competentes.

Ordo I.

III. IV. V. VI.

uā.

ui.

uā.

ue.

uy.

1. K. Φ: — φι: ϕ: ϕ: Φ: —

2. H. ϣ: — ϣι: ϣ: ϣ: ϣ: —

3. K. Ψ: — ψι: ψ: ψ: Ψ: —

4. G. Ϟ: — Ϟι: Ϟ: Ϟ: Ϟ: —

Nota 1. Apostrophus ad literas Φ: Μ: Ϟ: Ϟ: & quod idem est Θ: peculiarem denotat pronunciationem, ita ut valida linguæ collisione & quadam soni repercussione efferendæ sint, quæ auditu sunt discendæ.

Nota 2. Diphthongi hæ à Pfeiffero in Syllabario Critica sua incommodè vocantur Syllaba.

§. 3. Ratione organi s. pronunciationis dividuntur hæ literæ, ut cæteræ orientales, in

1. Gutturales. U: ϣ: ϣ: ϣ: U::

2. Labiales. N: Ϟ: Ϟ: Ϟ: Ϟ: T::

3. Palatinas. Φ: Ψ: Ϟ: P::

4. Linguales. Λ: Ϟ: Ϟ: Ϟ: Ϟ: M: &

5. Dentales. W: ϣ: H: Ϟ: Θ::

§. 4. Ratione *thematis*, in *serviles*, quod Radicalibus inserviunt, quandoque etiam radicales esse possunt, nempe: U: Λ: Ϟ: ϣ: Ϟ: T: Ϟ: Ϟ: H: & P:: & Radicales, quæ nunquam fiunt serviles; ϣ: W: Ϟ: Φ: ϣ: U: Ϟ: Ϟ: M: Ϟ: Ϟ: Ϟ: Θ: Ϟ: & T::

§. 5. De lectione vocalis sexti ordinis speciatim observandum, eam *moveri* vel *legi* 1. ab initio vocum; excipe ϣϣϞ: quia, quod semper legendum Smā, G. 2, 2. 2. in medio post quiescentem. 3. in fine in literis servilibus, ut: ϣϞϞϞϞ: post hos,

hos, G. 4, 3. Excipe 1. casum, ubi præfixa accedunt, quæ naturalem vocis prononciationem non mutant. Excipe 2. post vocalem longam legitur, ut: **וְאֵלֶיךָ**: *tertia*, G. 1, 13. Excipe 3. secundam radicalem temporis contingentis, ut: **עָשָׂה**: *faciet*, G. 1, 12.

Quiescere vel non legi verò in medio vocis, post mobilem aliam, nec non in fine. Excipe accedentibus affixis primæ & secundæ personæ singularis & pluralis numeri, ut: **אִשְׁתִּי**: *uxor mea*, G. 2, 22.

§. 6. Tonus est vel *in ultima*, ut (1.) si prædita sit vocalis longa, (2.) in suffixo foeminino plurali **וֹת**: (3.) in ultimis gutturalibus, (4.) vocibus induas mutas desinentibus, (5.) in Infinitivis verborum media **וֹ**: vel *in penultima*, ut (1.) in vocibus formæ **וֹ**: *creator*, (2.) in tertiis personis singularis numeri Præteritorum primæ, secundæ & septimæ conjugationis, (3.) nec non reliquis personis Præteritorum, quamvis formativæ earum desinant in vocalem longam U & I, (4.) in suffixo plurali masculino **וֹת**: (5.) in pluralibus formæ **וֹת**: (6.) in dissyllabis ferè omnibus vocali longâ carentibus, ut: **רוּחַ**: *Spiritus*. Vel *in antepenultima*, ut (1.) in tertiis personis singularibus Præteritorum tertiæ, quartæ, quintæ, octavæ, nonæ & decimæ conjugationis, exceptis verbis, quorum media est gutturalis, (2.) in verbis quadriliteris ordinariis & contractis, nec non alteram radicalem geminantibus.

Nota *in genere*, quòd (1.) præfixa, (2.) status constructus, (3.) compositio, & (4.) particula encliticæ naturalem vocis accentum s. tonum non mutant.

In specie observa de suffixis, quòd vocabula naturâ suâ oxytona, efficiant paroxytona. Excipe tamen affixa secundæ personæ **וֹ**: & **וֹ**: si litera brevis præcedat, tunc enim accentus non mutatur, nisi in polysyllabis, ubi accentus promovetur, ne antepenultima transcendatur. Accedente autem suffixo, quòd præcedentem literam è sexto in primum ordinem transfert, accentus est in antepenultima.

§. 7. Da-

§. 7. Dagesch forte Hebræorum Chaldæorumve exprefsum Æthiopes non habent, virtus tamen ejus, duplicatio nempe literarum occurrit (1.) in mediis literis Verborum secundæ & septimæ Conjugationis, per omnia tempora, nisi muta præcedat, nec non Nominum & Adverbiorum inde derivatorum, exceptis tamen Verbis, quorum media est gutturalis, iisque, quorum prima radicalis in Futuro affumit vocalem quinti ordinis: (2.) in ultimâ literâ secundæ pluralis Præteriti masculinæ, quod hoc suffixum alibi quoque facit: (3.) in media Nominum Adjectivorum formæ $\Phi R N$: *sanctus*, eorumque foeminorum, & inde descendendum Substantivorum, nec non Adverbiorum inde derivatorum: (4.) in literis ante quas elisio est facta, ut: $E H N C$: *confringeretur*, Jon. 1, 4. (5.) in verbis geminatis & Substantivis ex iis derivatis: (6.) in literis, quæ in Hebraica, Chaldaica, Rabbinica vel Arabica lingua per Dagesch forte & Tesdid efferuntur, ut:

$\aleph \aleph$: Græcè $\alpha\lambda\lambda\alpha$, *sed*, Gen. 2, 5. $\aleph \aleph$: Arab. حديقة *hortus*, G. 2, 7.

§. 8. Æthiopes singulas voces binis punctis interpungunt, donec periodus finita fuerit, si finita quaternis punctis distinguitur; præter hæc nullum habent distinctionis signum, nisi quod interdum melioris distinctionis causa colon vel semicolon hoc modo $;$ & punctum $;$ signent.

CAPUT II.

DE

NOMINE.

§. I.

Nomen apud Æthiopes, pariter ac Hebræos, &c. est *vel nudum*, solis literis radicalibus constans, *vel auctum*, præter radicales unam pluresve ex literis memoriae causa comprehensis in voce $\Phi \aleph \aleph \aleph$: *credidit autem*, vel ab initio, vel in fine, vel utrinque recipiens.

B

§. 2. Ge-

§. 2. Genus est *vel Masculinum*, in radicalem, *vel Fœmininum* in ת: servile desinens. *Neutro* cum Hebræis, &c. carent, idque modò per periphrasin, ut: **חַבְדִּים**: reptile, G. 1,20. modò per Masculinum, ut: **טוֹב**: bonum: ib. 8. efferrunt.

§. 3. Numerus est duplex tantum, *Singularis*, qui per se patet, & *Pluralis*, qui cum Arabibus est *vel sanus seu Regularis*, desinens

in { Masculinis in ân, ut: **שָׁמְנִים**: pingues, G. 4,4.
 { Fœmininis in ât, ut: **שָׁנִים**: anni, G. 1,14.

Nota: Multa Masculina formant pluralem more fœmininorum, ut: **נִצְּוֹת**: luminaria, G. 1,14.

vel fractus seu Irregularis, undecim habens formas, quæ per duas classes, secundum numerum literarum ita ordinari possunt:

I. Nudæ

II. Auctæ

	ab initio		in fine	
1. גִּנְזָה:	4. אֶגְזָה:	ut: אֶגְזָה: Oves, G. 4,2.	8. גִּנְזָה:	
2. גִּנְזָה:	5. אֶגְזָה:		9. גִּנְזָה:	ut:
3. גִּנְזָה:	6. אֶגְזָה:	ut: אֶגְזָה: Spina, G. 3,18.	אֶגְזָה:	
	7. אֶגְזָה:		bestia, G. 1,24.	
	utrinque			
	10. אֶגְזָה:	ut: אֶגְזָה: Oculi, G. 3,5.		
	11. אֶגְזָה:			

§. 4. *Casus* speciales Æthiopes cum Hebræis, &c. habent nullos, sed ex sensu ii sunt dijudicandi. Interdum redduntur per particulas, ut:

Genitivus per H: e. g. **חַבְדִּים**: generationis, interdum per relativum חֲזֵי: si substantivum præcedens sit generis fœminini, ut G. 2,3.

Dativus per א: ut: **אֲנִי**: Vobis, G. 1,29.

Accusativus, quando nomen cum Verbo construitur, e. g. **גִּנְזָה:**

Ⲛⲟⲗ: ⲛⲟⲡ: *fecit caelum*, G. 1, 1. vel nomine immutato per ⲗ:
ut: ⲗⲛⲟⲗ: *hominem*, G. 2, 6. & in nominibus propriis per Ⲙ:
paragogicum, ut: ⲗⲛⲟⲗⲘⲘ: *Abzalem*, G. 4, 18.

Vocativus per ⲗ: praefixum, ut: ⲗⲗⲛⲟⲗⲛⲟⲡ: *o uxores meae*,
G. 4, 23. & peculiariter in ⲗⲛⲟⲗⲗ: *o Domine*, Jon. 1, 14.

Ablativus variè exprimitur.

§. 5. Status Nominum est vel absolutus seu simplex, Nomi-
nativum repraesentans, cum scilicet vox extra constructionem ab-
solutè consideratur, nec ejus terminatio variatur, vel constructus seu
regiminis, locum habens in constructione vel Substantivi cum Sub-
stantivo in Genitivo casu, vel Verbi cum Nomine, tuncque ter-
minatio mutatur, scilicet

1. Vocalis Ⲙ secundi ordinis in A primi, ut: ⲗⲗⲛⲟⲗ:
unum, G. 2, 20. Excipe ⲛⲟⲗ: *omnis*, facit ⲛⲟⲗⲗ: G. 1, 21. &
ⲛⲟⲗⲗ: *vanitas*, facit ⲛⲟⲗⲗⲗ: Jon. 2, 9.

2. I tertiordinis in E quinti, ut: ⲗⲗⲛⲟⲗ: *ex ⲗⲗⲛⲟⲗ: pa-*
stor, G. 4, 2. Excipe ⲛⲟⲗⲗⲗ: *duae*, quod ut masculinum suum fa-
cit ⲛⲟⲗⲗⲗⲗ: *duas*, G. 4, 19.

3. E sexti in primum, ut: Ⲛⲟⲗ: ⲛⲟⲡ: *fecit caelum*,
G. 1, 1. Excipe ⲗⲗⲛⲟⲗ: *Pater*, quod facit ⲗⲗⲛⲟⲗ: G. 2, 23.

CAPUT III.

DE

PRONOMINE.

§. 1.

Pronomina Aethiopes eodem modo atque Hebraei, &c. ha-
bent vel absoluta s. separata, ut: Personalia:

I. Persona.

Comm.

Singularis.

N. ⲗⲗ: *ego*.

D. & Acc. ⲗⲗⲗ: *michi, me*, G. 4, 25.

B 2

Plura-

Pluralis.

N. $\aleph\aleph\aleph$: Nos.
D. & Acc. $\aleph\aleph$: nobis, nos.

II. Persona.

Singularis.

Masc.	Fœm.
$\aleph\aleph\tau$: Tu.	$\aleph\aleph\tau$: Tu.
$\aleph\aleph$: Tibi, te.	$\aleph\aleph$: Tibi, te.

Pluralis.

$\aleph\aleph\tau\omega$: Vos.	$\aleph\aleph\tau\aleph$: Vos.
$\aleph\aleph\omega$: Vobis, vos.	$\aleph\aleph\aleph$: Vobis, vos.

III. Persona.

Singularis.

Masc.

Fœm.

$\omega\aleph\tau$: Ille.	$\aleph\aleph\tau$: Illa.
$\aleph\tau$: Illi, G. 2, 17.	$\aleph\tau$: Illi.
$\omega\aleph\tau$: Illum, Joh. 13, 30.	$\aleph\aleph\tau$: Illam.

Pluralis.

Masc.

Fœm.

$\aleph\omega\aleph\tau$: Illi.	$\aleph\omega\aleph\tau$: Illæ.
$\aleph\omega$: Illis, illos.	$\aleph\aleph$ & $\aleph\tau\aleph$: Illis, illas.

vel *Conjunctiva* s. *inseparabilia*, eaque itidem vel *præfixa* vel *suffixa*.

§. 2. Præfixa sunt:

\aleph : *pro*, ut: $\aleph\tau\aleph\omega$: *pro signis*, G. 1, 14. *ad*, & nota Dativi, ut
supra cap. II. §. 4. nec non præfixum Optativi, ut: $\aleph\aleph\tau\aleph$:
fiat, G. 1, 3.

ω : *in*, ut: $\omega\phi\tau\omega$: *in principio*, G. 1, 1.

\aleph : *non*, ut: $\aleph\tau\aleph\tau\aleph$: *non apparebat*, G. 1, 2.

$\aleph\omega$: *a, ab, de, ex*.

Nota: quando Præf. hoc $\aleph\omega$: præfigitur nomini
incipienti à ω : cujuscunque ordinis, primum eliditur,
& in pronunciando geminatur, ut: $\aleph\omega\tau$: *ex viro suo*,
G. 2, 22.

ω : ω , ut: $\omega\phi\tau$: $\omega\phi\tau$: *cælum & terram*, G. 1, 1.

§. 3. Suf-

§. 3. *Suffixa* possunt distingui in *Pronominum* & *particularum* suffixa. *Suffixa Pronominum* tam personalia quàm possessiva sunt sequentia :

Singularis.

Masc.	Comm.	Fœm.
Ξ: me. P: meus.	Υ: te, tuus.	Υ: tua.
Υ: U: ejus, suus, cum, } se.		
Ψ: sua, illam,		

Pluralis.

Ξ: nos, noster.	ΥΩ: vos, vester,	ΥΞ: vestrae.
ΥΩ: eorum, sui.	vestra.	ΥΞ: earum, suae.

Suffixa particularum speciatimque conjunctionum sunt :

Υ: in conditionali & quasi interrogativo sermone locum habet.

Ψ: quoque, etiam.

Ω: } autem, Pl. 1, 5. & , ΩΡΩ: } Et terra autem, G. 1, 2.

Ξ: interrogatio Ne? anne? ut: ΤΩΝΞ: majusne, G. 4, 13.

Ξ: quoque, etiam, ut: ΩΛΛΑ.ΤΞ: ac nocti quoque, G. 1, 18.

Υ: ergo, igitur, itaque.

§. 4. Suffigendi ratio fit vel per *mutationem*, vel per *abjectionem*, vel per *abjectionem*.

- I. Mutatur {
1. Ordo primus in quartum, in part. ΥΩ: sicut, G. 1, 6. quintum, in part. ΩΝΤ: in, G. 1, 11. ΩΡΩ: coram, ib. 2, 9. ΞΩ: de, ib. 2, 16. ΩΝΛ: cum, ib. 3, 6. ΩΞΥΛ: inter, G. 3, 15. ΞΩ: ad, G. 4, 7. &c.
 2. Ordo secundus in Ω: ut: ΩΛΞΩΞ: pro ΩΛ ΞΩΥΞ: implete eas, G. 1, 22.
 3. Ordo tertius in P: ut: ΞΩΩΥΡ: fecisti illud, G. 3, 14.
- B 3
4. Or-

4. Ordo *sextus* in *primum*, ob suffixum ז: *mibi*, *me*,
 ut: יְהִי לִי: *sit mibi*, G. 2,
 22. & הָ: *f. tibi*, G. 3, 16.
 הִנֵּנוּ: *m. Jon. 1, 6.* זֵנוּ: *nos*, Jon.
 1, 6. הִנֵּנּוּ: *vos*, J. 1, 12.
 in *secundum*, in אָחִי: *frater*, G. 4, 2. &
 אָבִי: *Pater*, G. 4, 20.
 in *tertium*, in nominibus pluralibus, ut:
 הַכּוֹכָבִים: *stellis suis*,
 G. 1, 16. nec non quibusdam
 singularibus formam plura-
 lis habentibus, ut: מִקְבָּלָתִי:
receptaculum suum, G. 1, 9.
 in *quintum*, in יָדֵי: *manus*, G. 3, 22.
 II. Adjicitur Particulæ וְ: *in*, additur יְ: ut Jon. 1, 3.
 III. Abjicitur הֵ: וּ: וֹ: וּפֹ: וּפִ: Affixorum tertiæ per-
 sonæ, post literam primi vel sexti ordinis, vocali
 suâ in præcedentem translata, ut: רָאָהּ: *vidit*
eam, G. 1, 4. הִצִּיָּא: *semen ejus*, ib. 11. מִלֵּאֵי:
implete eas, G. 1, 22. וּפִשָּׁהּ: *posuit ea*, G. 1, 17.
 הִפְרִיחָהּ: *produxit eam*, G. 1, 21.

CAPUT IV.

DE

VERBO PERFECTO S. REGULARI.

§. I.

AThiopestres plures Hebræis &c. habent Conjugationes,
 nempe *decem*, quæ suis Characteristicis, vel inflectendi mo-
 do, inter se distinguuntur, vel aliàs peculiarem significatio-
 nem, aut in derivatis effectum habent. Estque illarum, secundum
 literarum numerum, sequens ordo:

י. ה. א. ל.

I. ገብረ: *Fecit.*

II. ገብረ:

III. ገብረ:

IV. አገብረ: *Fieri curavit.*V. አገብረ: *Coëgit facere.*VI. ተገብረ: *Factus est.*VII. ተገብረ: *Opus fecit, laboravit.*

VIII. ተገብረ:

IX. አገብረ:

X. አስተገብረ: *Exegit pecuniam.*§. 2. *Significatio harum Conjugationum hæc est:*

- (1.) In *tribus primis* Conjugationibus Verba sunt Activa, tam transitiva quam intransitiva, quæ Latinis Neutra vocantur.
- (2.) In *quarta & quinta* Conjugatione Verba sunt transitiva, vel simpliciter, si Verbum primitivum sit intransitivum; vel dupliciter, si illud fuerit transitivum. Latinè verò effertur vel per Verba Activa, vel per Verba jussum aut impulsum inferentia, veluti *curavit, jussit, fecit, effecit ut alter aliquid ageret, vel ut aliquid fieret, vel etiam facere coëgit invitum, si actio sit ingrata.*
- (3.) In *sexta & septima* Conjugatione ab Activis fiunt passiva.
- (4.) *Octava* Conjugatio cooperationem reciprocam & actionem mutuam inter aliquos significat.
- (5.) In *nona* Conjugatione, quam sola Verba quadrilitera sibi vendicant, pleraque verba impetum vel motum quendam reciprocantem denotant.
- (6.) *Decima* Conjugatio variè & sæpe in uno eodemque Verbo diversimodè accipitur.

§. 3. *Modos Verborum Æthiopes habent quatuor: Indicativum, Subjunctivum s. Optativum, Imperativum & Infinitivum. Participio autem carent, exprimunt enim illud modò per Futurum, modò per Infinitivum.*

§ 4. *Tem-*

Paradigma Primæ Conjugationis 7-Ń:

		Indicativi Præteritum.		
		Masc.	Comm.	Fœm.
Sing.	{	3. 7-Ń:		7-Ń-ŧ:
		2. 7-Ń-Ń:		7-Ń-Ń:
		1. 7-Ń-Ń:		
Plur.	{	3. 7-Ń:		7-Ń-Ń:
		2. 7-Ń-Ń-Ń:		7-Ń-Ń-Ń:
		1. 7-Ń-Ń:		

		Futurum vel Præsens.		
		Masc.	Comm.	Fœm.
Sing.	{	1. 7-Ń-Ń:	7-Ń-Ń:	
		2. 7-Ń-Ń:		7-Ń-Ń:
		3. 7-Ń-Ń:		7-Ń-Ń:
Plur.	{	1. 7-Ń-Ń:	7-Ń-Ń:	
		2. 7-Ń-Ń:		7-Ń-Ń:
		3. 7-Ń-Ń:		7-Ń-Ń:

		Subjunctivi vel Optativi Præsens.		
		Masc.	Comm.	Fœm.
Sing.	{	1. 7-Ń-Ń:	7-Ń-Ń:	
		2. 7-Ń-Ń:		7-Ń-Ń:
		3. 7-Ń-Ń:		7-Ń-Ń:
Plur.	{	1. 7-Ń-Ń:	7-Ń-Ń:	
		2. 7-Ń-Ń:		7-Ń-Ń:
		3. 7-Ń-Ń:		7-Ń-Ń:

Aliaverba utuntur 7-Ń-Ń: quod eodem modo conjugatur.
Imperativus.

		Masc.	Fœm.
Sing.		7-Ń:	7-Ń:
Plur.		7-Ń:	7-Ń:

Infinitivus.

- § 1. 7-Ń-Ń: & 7-Ń-Ń:
§ 2. 7-Ń-Ń-ŧ: & 7-Ń-Ń-ŧ:

Not. Aliaverba pro 7-Ń-Ń: in prima Inf. faciunt 7-Ń-Ń:
ut: G. 1, 22.

CAPUT V.

DE

VERBO IMPERFECTO
S. IRREGULARI.

§. 1.

Verba *Imperfecta* s. *Irregularia* Æthiopica sunt, quæ unam vel alteram radicalem in conjugando contrahunt vel amittunt, adeoque meritò omnia *Defectiva* appellari possunt. Facilioris doctrinæ harmonicæ gratia à literis initialibus, mediis & finalibus appellari possunt denominationibus Hebraicis ex לשון desumptis.

§. 2. Occurrunt pauca quædam Æthiopica Verba Anomala, in quibus nulla certa defectus regula, neque ratio dari potest; præterea irregulariter planè flectuntur & significant. Ex iis sunt:

I. אָוַל : *dicere*, quod in Præterito instar Futuri per literas אָוַל conjugatur, posterioribus radicalibus sexti ordinis abjectis, ut: pro אָוַל : dicitur אָו : *dixi*, J. 4, 2. אָוַל : *dixit*, m. G. 1, 3. אָוַל : *dixit*, f. G. 3, 13. Accedente verò affixo ל : deficiens redit, ut: אָוַל־ל : *dixit illis*, G. 1, 28.

II. Verbum אָו : *age, veni*, quod in solo Imperativo occurrit, G. 4, 8. אָו : *agite*, Jon. 1, 7.

III. Impersonale אָו : *est, datur, habet*, אָו : *quod habet*, G. 1, 20.

§. 3. Verba *Pe* אָו : illud inter conjugandum, sine ulla compensatione aut indicio, in nonnullis temporibus amittunt, ut: אָו : *pare*, G. 3, 16. Conjunctivus, ut: אָו־אָו : *deglutiret*, Jon. 2, 1. Præteritum autem Futurum & Infinitivus, ut: אָו־אָו : *parere*, ib. perfectè formantur.

Nota: Solum Futurum verbi אָו־אָו : *dedit*, anomalon est, ut: אָו־אָו : *dabit*, f. Ps. 1, 3.

§. 4. Verba *Ajin* אָו : illud in nonnullis temporibus amit-

amittunt, inque Præteritis per O, ut: **וָיָזַע**: factus est, G. 1,3. in reliquis temporibus autem per U, ut: **יַעֲשֶׂה**: fiat, G. 1,3. compensant. Futurum & Infinitivus perfectè conjugantur, ut: **יִהְיֶה** **וְיָזַע**: erit, G. 1,11.

Nota: **יִצַּח**: ire, habet in Imperat. **יִצַּח**: ambula, Jon. 1,2. **יִצַּח**: f. ito, G. 3,14. & in Fut. **יִצַּח**: ibimus, G. 4,8.

§. 5. Verba *Ajin* P: quiescens illud sæpe abjiciunt, & post literam *primi* ordinis per E, ut: **וַיִּשֶׁת**: Et posuit ea, G. 1,17. *sexti* verò per I compensant.

§. 6. Verba *Lamed* Q: illud quiescens abjiciunt, & post literam *sexti* ordinis per U, ut: **וַיִּבְרַח**: intelligere facit, G. 2,8. post literam verò *primi* per O interdum compensant, ut: **וַיִּבְרַח**: est, G. 1,29. interdum per U, ut: **וַיִּבְרַח**: vivat, G. 3,22.

§. 7. Verba *Lamed* P: in Præteritis formantur regulariter, nisi media radicalis sit Gutturalis *sexti* ordinis, tunc enim prima radicalis mutatur in ordinem *sextum*, conf. c. VI. §. 1. In Futuris *tertia* radicalis P: deficit, & in media compensatur per *tertium* ordinem, ut: **וַיִּבְרַח**: apparebat, G. 1,2.

CAPUT VI.

DE

MUTATIONE VOCALIUM.

§. 1.

Primus ordo mutatur (1.) in *quintum* in Præpositionibus separabilibus cum suffixis, ut: **אֶל**: ad, **אֵלַי**: ad me, Jon. 1,1.

(2.) In *quartum* ante Gutturales *sexti* ordinis quiescentes, ut: **אֶל**: ede, G. 2,15. ad imitationem (· ·) Hebraici in (-) ante gutturales.

(3.) In *sextum*, in *tertia* persona Præteriti primæ Conjugationis, ubi media gutturalis *sexti* ordinis est, ut: **צָפַח**: pro **צָפַח** P: vidit, G. 1,4.

C 2

§. 2. Sex-

§. 2. *Sextus ordo in primum, in statu constructo, conf. supra c. II. §. 5.*

(2.) **Θ:** & **Ρ:** post literas ejusdem ordinis, mutantur in vocales homogeneas, videlicet **Θ:** in U, & **Ρ:** in I.

Reliquas vocalium mutationes vide sis c. III. §. 4.

CAPUT VII.

NOTÆ IN RADICUM INVESTIGATIONE OBSERVANDÆ.

I. *De Nominibus Defectivis.*

1. **O** Rdo sextus in prima residua radicali notat verbum **ἡ**, ut: **ΘΛΤ:** *dies*, à Rad. **ΘΥΛ:** G. 1, 5.

2. Literæ tertii & quinti ordinis notant abjectum **Ρ:** ut: **ΑΛΤ:** *nox*, à Rad. **ΑΡΑΡ:** G. 1, 8.

II. *De Verbis Imperfectis.*

Literæ secundi & septimi ordinis denotant verba **ἦ**, ut: **ΡΝΖ:** *fiat*, & **ΥΖ:** *factus est*, à **ΥΘΖ:** G. 1, 6.

Cæterùm si observentur literæ serviles & radicales c. I. §. 4. positæ; tum Benevolus Lector reliqua facilia convenientia cum aliarum linguarum analysi deprehendet.

CAPUT

CAPUT IIX.

DE

SYNTAXI SEU IDIOTISMIS
ÆTHIOPICÆ LINGUÆ.I. Nominis (α) *Substantivi.*

§. 1.

D *Vobis Substantivis concurrentibus, prius illorum in regimine constituitur, ut: Φ.Ρ.∞: 77T: Ἰ4WḥT: ante hortum latitia, G. 3, 24.*

§. 2. *Nomen plurale sæpe jungitur cum singulari, ut ḤLḤ
PT: ∞.P.C: bestias terra, G. 1, 24.*

§. 3. *Substantivum cum Substantivo rei diversæ con-
struitur per affixum tertiae personæ, nomini cum Λ: præfixo genere &
numero respondens, more Syrorum, ut: ΦΛ: Ρ∞: ΛḤḤ.Ḥ:
Vox Sanguinis fratris tui, G. 4, 10.*

§. 4. *Nomina temporis statu constructo efferuntur, ut:
∞UAT: ΦΛΛ.Ḥ: diu noctuque, Ps. 1, 2.*

§. 5. *In Nominibus Ḥ.Λ: omnis, sæpe accidit enallage &
generis & numeri simul, ut: DEUS germinare fecit Ḥ.Λ: ሀፀፀ:
HWF.P: ΛΩΛሀ: ΦWF.P: ΛC.P.Ḥ: omnes (in singulari
masculino) arbores, quæ bona ad edendum, & bona ad spectandum,
G. 2, 8.*

(β) *Adjectivi.*

§. 1. *Adjectiva qualitatis, de certa persona sive subiecto
substantivè prædicata, affixum personale conveniens poscunt, ut:
ΦUΛΦ: ሀL.ΦZUP∞: & fuerunt nudi, G. 2, 24.*

§. 2. *Adjectiva negantia, Latinè cum in privativo com-
posita, per verbum circumscribuntur, præmissa particula Ḥ: ut:*

C 3

Ḥ.Ḥ

ἄ·τὴ·τ·α·: ὄ·α·ρ·ῖ·τ·: ῥ·α·τ·: *non apparebat neq, erat parata,*
G. 1,2.

§. 3. *Comparativus* exprimitur per præpositionem, ἄ·ρ·: *quam*, ut: ἔ·β·ε·ῖ·ζ·: ὀ·φ·τ·: ἄ·ρ·ἡ·β·ω·: *melius est mihi mori quam vivere*, J. 4,8.

§. 4. *Æthiopes superlativum* efferunt per verba quantitatis aut qualitatis, præmissō relativo Η·: vel addito ἄ·ρ·ἡ·: *pre omnibus*, ut: Σ·ε·ρ·π·ε·ν·s· e·r·a·t· ἄ·ρ·ἡ·: τ·μ·ῶ·ν·: *pre omnibus callidus*, i. e. *callidissimus*, G. 3,1.

II. Pronominis.

§. 1. *Pronomen Personale* pleonasticè sæpe adhibetur, ut: ἡ·ρ·: ἡ·ρ·: *Vocavit (eum) nomen ejus*, G. 4,25.

§. 2. Frequenter *Pronominum Personalium Pleonasmus* contingit, maximè in Affixo ζ·: ut: ἡ·ρ·ο·υ·ζ·: φ·α·ρ·: *exaudivit (me) vocem meam*, J. 2,3.

§. 3. *Pronomina Personalia* cum statu constructo constructuntur ut *Cardinalia* ἓ·: *unum*, G. 1,9. & ἑ·: *unius*, G. 4,19. Si verò opus est, æque ac nomina casus per præfixa Η·: & Λ·: designant, ut: ὄ·φ·: λ·ε·ῖ·τ·: ὀ·φ·: *aurum illius terra*, G. 2,12.

§. 4. *Pronominum Relativorum Ellipsis* sæpe accidit, ut: ὄ·φ·: ἡ·ρ·: ὀ·φ·: pro Η·ἡ·ρ·: ὀ·φ·: *ἔ· omne (nomen, quo) vocaret illa animalia*, G. 2,18.

§. 5. *Relativum* verbis præfixum post negativam ἄ·ρ·: *non* regulariter abundat, ut: ἄ·ρ·: φ·τ·: ἡ·τ·ο·φ·: *non (est) morte (quod) moriemini*, G. 3,4.

III. Verbi.

§. 1. *Verbum finitum* construitur cum *Subjunctivo* per *Ellipsin Conjunctionis* ἢ·: *ut*, idque latinè simpliciter per *Infinitivum* efferri potest, ut; *non est bonum homini (ut) maneat*, i. e. *manere*, G. 2,17.

§. 2. *Verba Activa & Activè significantia*, cujuscunque sint Con-

Ling. Sem. 280.

Ber.

